C/2024/1761

22.3.2024

P9_TA(2023)0321

Relațiile cu Belarus

Rezoluția Parlamentului European din 13 septembrie 2023 referitoare la relațiile cu Belarus (2023/2041(INI))

(C/2024/1761)

Parlamentul European,

— având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Belarus,

— având în vedere concluziile Consiliului European din 12 octombrie 2020 și din 22 octombrie 2021 referitoare la Belarus,

— având în vedere declarația comună a summitului Parteneriatului estic, de la Bruxelles, din 15 decembrie 2021,

— având în vedere declarația privind Belarusul din 4 noiembrie 2022 a miniștrilor de externe ai G7,

— având în vedere declarația din 3 martie 2023 a Înaltului Reprezentant al Uniunii Europene, Josep Borrell, privind condamnarea lui Ales Bialiațki și a altor apărători ai drepturilor omului și declarația din 17 ianuarie 2023 a Înaltului Reprezentant al Uniunii Europene, Josep Borrell, privind procesele intentate unor lideri ai opoziției și jurnaliști din Belarus,

— având în vedere rapoartele din 4 mai 2022 și 20 iulie 2022 ale raportoarei speciale a ONU privind situația drepturilor omului în Belarus, Anaïs Marin, adresate Consiliului ONU pentru Drepturile Omului, apelul lansat de experții ONU la 10 octombrie 2022 privind eliberarea imediată a laureatului premiului Nobel pentru Pace Ales Bialiațki și a altor apărători ai drepturilor din Belarus aflați în închisoare și observația din 3 martie 2023 a purtătoarei de cuvânt a Oficiului Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului Ravina Shamdasani privind condamnarea apărătorilor drepturilor omului din Belarus,

— având în vedere declarația de independență a Belarusului față de Uniunea Sovietică din 25 august 1991,

— având în vedere declarația privind suveranitatea de stat a Republicii Sovietice Socialiste Belaruse din 27 iulie 1990,

— având în vedere Acordurile de la Belavezha, ratificate la 10 decembrie 1991 de Consiliul Suprem al Belarusului, care proclamau că Uniunea Sovietică a încetat să existe,

— având în vedere Constituția Republicii Belarus, adoptată la 15 martie 1994,

— având în vedere Declarația universală a drepturilor omului, Carta Organizației Națiunilor Unite, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, Convenția împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante și toate celelalte convenții în domeniul drepturilor omului la care Belarus este parte,

— având în vedere Declarația și Programul de acțiune de la Viena din 25 iunie 1993,

— având în vedere Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare,

— având în vedere Memorandumul de la Budapesta privind garanțiile în materie de securitate,

— având în vedere raportul mondial al Human Rights Watch privind Belarus pentru 2022,

— având în vedere Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate,

— având în vedere al doilea raport de evaluare al Grupului de experți al Consiliului Europei pentru lupta împotriva traficului de ființe umane, adoptat la 28 iunie 2022, referitor la transpunerea în practică de către Belarus a Convenției Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane,

— având în vedere rapoartele din 4 martie 2022 și din 3 februarie 2023 ale înaltului comisar al ONU pentru drepturile omului privind situația drepturilor omului în Belarus în perioada premergătoare și ulterioară alegerilor prezidențiale din 2020,

— având în vedere Raportul Mecanismului de la Moscova al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), din 11 mai 2023, privind amenințarea gravă la adresa dimensiunii umane a OSCE în Belarus începând din 5 noiembrie 2020,

— având în vedere raportul misiunii de informare a Organizației Aviației Civile Internaționale din iulie 2022 intitulat „Eveniment în care a fost implicat zborul Ryanair FR4978 în spațiul aerian al Belarusului la 23 mai 2021”,

— având în vedere Rezoluția 2495 (2023) a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei din 27 aprilie 2023 intitulată „Deportări și transferuri forțate ale copiilor ucraineni și ale altor civili către Federația Rusă sau către teritoriile ucrainene ocupate temporar: crearea condițiilor pentru întoarcerea în siguranță a acestora, stoparea acestor infracțiuni și sancționarea autorilor”,

— având în vedere Decizia GB.347/INS/14 (Rev.1) a Organizației Internaționale a Muncii (OIM) din 20 martie 2023 și rezoluția sa din 12 iunie 2023 referitoare la măsurile recomandate de Consiliul de administrație în temeiul articolului 33 din Constituția OIM în ceea ce privește Belarus,

— având în vedere articolul 54 din Regulamentul său de procedură,

— având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri externe (A9-0258/2023),

A. întrucât, la trei ani de la alegerile prezidențiale frauduloase din 9 august 2020, regimul nelegitim al lui Aliaksandr Lukașenko își exacerbează represiunea sistematică împotriva poporului belarus, care se extinde la toate segmentele societății, inclusiv la persoanele vulnerabile și marginalizate; întrucât instanțele au condamnat peste 3 000 de persoane la diverse pedepse pe baza unor acuzații motivate politic și peste 1 500 de persoane sunt în continuare încarcerate din motive politice, în timp ce mii de alte persoane sunt torturate pentru a nu recunoaște un astfel de statut și trăiesc sub presiunea continuă a intimidărilor, amenințărilor și posibilelor arestări și acuzații inventate; întrucât regimul lui Lukașenko a emis sute de condamnări politice pe baza unor acuzații penale, inclusiv anularea licențelor a aproape 100 de avocați belaruși, închiderea a sute de canale mass-media și radierea a peste 1 000 de organizații neguvernamentale (ONG-uri); întrucât numeroși întreprinzători din domeniul mass-media și jurnaliști au fost forțați să părăsească Belarusul și să își reia activitățile în exil, în principal în Lituania și Polonia; întrucât peste 30 de jurnaliști și lucrători din domeniul mass-mediei sunt în continuare încarcerați în baza unor acuzații penale false; întrucât patru sindicate independente importante și Congresul Sindicatelor Democratice din Belarus au fost închise, iar cel puțin 14 dintre liderii și membrii acestora au fost încarcerați; întrucât deținuții politici eliberați se confruntă cu o discriminare extremă, regimul interzicându-le libera circulație și împiedicându-le accesul la piața muncii, la conturile bancare pe care le dețin și la alte active financiare; întrucât acțiunile regimului și refuzul de a le acorda îngrijire medicală și asistență juridică au dus la decesul unor deținuți politici, printre care se numără Vitold Aşurak, Dzmitri Dudoiț, Aliaksandr Vikhor, Mikalai Klimovicz, Dzmitri Sarokin și Ales Puşkin; întrucât aproximativ 300 000 de cetățeni belaruși au fugit din țară numai în ultimii ani de teama unei sorți similare;

B. întrucât rapoartele Înaltului Comisar al Organizației Națiunilor Unite (ONU) pentru Drepturile Omului privind situația din Belarus compară represiunea regimului lui Lukașenko cu crimele împotriva umanității;

C. întrucât în mai și, respectiv, iunie 2023 s-au împlinit trei ani de când bloggerii belaruși de opoziție Siarhiej Țihanouski și Viktar Babaryka au fost arestați pe baza unor acuzații motivate politic, în contextul în care candidau la președinția belarusă; întrucât Palina Sharenda-Panasiuk, deținută politic și activistă în campania civilă europeană din Belarus, a decis să renunțe la cetățenia belarusă în semn de protest față de condițiile inumane de detenție și, după ce a depus o cerere oficială, a fost însoțită pentru a fi supusă unei evaluări psihiatrice, iar de atunci nu se mai cunoaște locul în care se află;

D. întrucât cel puțin 1 300 de copii cu dizabilități din Belarus sunt ținuți în instituții care au probleme în ceea ce privește diagnosticarea adecvată, educația sau reintegrarea socială, sunt lipsite de transparență și de responsabilitate publică;

E. întrucât comunitatea internațională, inclusiv UE și statele sale membre, nu au recunoscut rezultatele alegerilor prezidențiale frauduloase și nu îl recunosc pe Aliaksandr Lukașenko drept președinte al Belarusului; întrucât autoritățile belaruse nu au realizat investigații reale privind acuzațiile generalizate de tortură și alte rele tratamente aplicate de către forțele de ordine unor protestatari pașnici în august 2020, în urma votului fraudulos la alegerile prezidențiale;

F. întrucât regimul elimină ultimele rămășițe de pluralism politic din țară, inclusiv prin viitoarea așa-numită reînregistrare a partidelor politice, care va duce probabil la eliminarea tuturor partidelor, cu excepția celor care susțin regimul; întrucât noua Constituție din februarie 2022 creează o nouă instituție nedemocratică, care servește doar scopului de a asigura menținerea regimului la putere și care privează Parlamentul de ultima aparență de influență asupra procesului politic;

G. întrucât în ianuarie 2022 au intrat în vigoare modificările aduse Codului Penal din Belarus, prin care s-a reintrodus răspunderea penală pentru participarea la activitățile organizațiilor neînregistrate; întrucât nicio organizație pentru drepturile omului nu își desfășoară activitatea în mod legal în țară la ora actuală; întrucât în mai 2022 au intrat în vigoare noi modificări la Codul Penal, prin care autoritățile au extins aplicarea pedepsei cu moartea și la tentativele de acte de terorism, o acuzație utilizată anterior în procesele împotriva activiștilor politici; întrucât, în iulie 2022, Lukașenko a semnat o lege care permite anchetarea și judecarea *in absentia* în temeiul a 48 de articole din Codul Penal; întrucât, în ianuarie 2023, regimul lui Lukașenko a adoptat o lege prin care le va fi retrasă cetățenia celor aflați în exil, pe care îi acuză de așa-numite infracțiuni legate de extremism, iar pe această listă se află în prezent peste 2 000 de persoane;

H. întrucât regimul Lukașenko subminează în mod periculos suveranitatea Belarusului prin transformarea acestei țări într-un stat satelit al Rusiei și permițând ca Belarusul să fie absorbit de Rusia într-o așa-numită uniune statală, făcând ca riscul de ocupație directă să devină extrem de ridicat, contrar dorinței clare a majorității belarușilor; întrucât Lukașenko a sugerat un pact de instituire a Uniunii statale între Belarus, Rusia și Kazahstan pentru a împărți armamentul nuclear;

I. întrucât regimul Lukașenko continuă să distrugă manifestările identității naționale a belarușilor, inclusiv limba și cultura națiunii; întrucât acesta urmează o politică agresivă de rusificare prin detenții arbitrare și, în special, prin tratamentul brutal aplicat personalităților culturale, inclusiv scriitorilor, artiștilor și muzicienilor și persoanelor care vorbesc belarusa în public, precum și prin interzicerea simbolurilor naționale și istorice ale Belarusului, cum ar fi drapelul alb-roșu-alb și stema Pahonia, și prin închiderea editurilor, a școlilor private și a cursurilor de limbă belaruse;

J. întrucât regimul Lukașenko continuă să marginalizeze minoritățile etnice, religioase și sexuale, în special comunitățile etnice lituaniene și poloneze, persecutându-i liderii, printre care se numără Andrzej Poczobut, închizând instituții de învățământ lituaniene și poloneze, eliminând educația în limbile lor etnice și distrugând cimitirele memoriale poloneze; întrucât aceasta continuă totodată să reprime comunitățile religioase și persoanele, încălcând dreptul la libertatea religioasă și de convingere; întrucât numeroși preoți și pastori romano-catolici, protestanți, ortodocși și greco-catolici au fost supuși la diverse forme de persecuție, de la amenzi la pedepse cu închisoarea de lungă durată; întrucât Biserica Ortodoxă Belarusă servește în multe cazuri intereselor regimului, inclusiv prin sprijinirea războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei; întrucât fostul arhiepiscop de Grodno, Artemie Kishchanka, singurul ierarh al Bisericii Ortodoxe din Belarus – Exarhatul Belarusului, subordonat Moscovei – care a condamnat violența folosită de regimul lui Aliaksandr Lukașenko împotriva protestatarilor pașnici în 2020, a fost pensionat forțat, fiind apoi supus unor hărțuiri care i-au afectat sănătatea și i-au grăbit decesul;

K. întrucât persoanele LGBTI din Belarus se confruntă în continuare cu discriminări și violențe sistemice; întrucât Belarusul ar putea introduce o legislație privind „propaganda” LGBTI similară cu cea din Rusia; întrucât belarușii care trăiesc, lucrează sau caută refugiu în Rusia sunt printre cei mai vulnerabili la represiunea transnațională din partea autorităților belaruse;

L. întrucât autoritățile belaruse recurg adesea la supraveghere, cenzură online și dezinformare, utilizând tehnologii pentru a controla populația; întrucât o astfel de practică represivă reprezintă un alt pas către autoritarism digital și către suprimarea drepturilor digitale ale persoanelor din Belarus, ceea ce conduce la intensificarea intimidării cetățenilor și la restrângerea spațiului civic;

M. întrucât, în octombrie 2022, Belarusul s-a retras din primul protocol opțional la Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice începând cu 8 februarie 2023, blocând astfel mandatul Comitetului pentru Drepturile Omului al Organizației Națiunilor Unite de a primi și de a examina plângerile privind drepturile omului din partea cetățenilor din Belarus; întrucât acest lucru i-a lăsat pe cetățenii din Belarus lipsiți de protecție internațională, nici Consiliul pentru Drepturile Omului, nici Curtea Europeană a Drepturilor Omului nefiind în măsură să examineze plângerile belarușilor;

N. întrucât regimul ilegitim al lui Lukașenko sprijină în mod activ și a devenit pe deplin complice la războiul de agresiune nejustificat al Rusiei împotriva Ucrainei și la crimele de război aferente; întrucât regimul permite și sprijină în mod direct agresiunea militară rusă împotriva Ucrainei și utilizarea de către Rusia a mijloacelor teroriste, după cum o demonstrează redirecționarea zborului Ryanair FR4978 în mai 2021 și anunțul de primire pe teritoriul său a organizației teroriste sponsorizate de stat a Rusiei, Grupul Wagner; întrucât majoritatea cetățenilor belaruși se declară împotriva participării țării lor la acest război și au demonstrat-o prin organizarea de proteste pașnice care s-au soldat cu arestări, trimiteri în judecată și abuzuri ale poliției, prin sabotarea transportului de echipament militar rusesc și prin participarea în cadrul regimentelor belaruse care luptă alături de forțele armate ucrainene sau prin sprijinirea acestora; întrucât, Belarusul fiind singura țară din Europa și Asia Centrală în care pedeapsa cu moartea este legală, orice rezistență la implicarea țării în războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei este descurajată prin utilizarea pedepsei capitale; întrucât complicitatea regimului lui Lukașenko la războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei a fost denunțată în mod ferm de UE și NATO și a dat naștere unei abordări comune între organizații, bazată pe evaluări similare sau chiar comune, iar cooperarea UE-NATO trebuie consolidată în consecință;

O. întrucât, la 27 aprilie 2023, Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei a denunțat în unanimitate deportarea, reeducarea și rusificarea copiilor ucraineni, unii dintre aceștia fiind trimiși la tabără Dubrava, aflată în proprietatea Belarusului; întrucât aceste crime la care regimul Lukașenko este complice pot constitui genocid;

P. întrucât regimul Lukașenko reprezintă o amenințare directă la adresa securității UE și a cetățenilor săi; întrucât acest lucru este demonstrat de acceptarea desfășurării de arme nucleare tactice rusești pe teritoriul său, de refuzul de a pune în aplicare cerințele de securitate nucleară la centrala nucleară belarusă de la Astravieț, de deturnarea orchestrată a unui zbor civil, Ryanair FR4978, de instrumentalizarea continuă a migrației și a traficului de ființe umane, de retorica agresivă de război începând din august 2020 și de promovarea unei prezențe militare ruse sporite în Belarus prin manevre comune permanente;

Q. întrucât regimul Lukașenko continuă să forțeze migranții din țări terțe să treacă cu forța granițele cu Letonia, Lituania și Polonia; întrucât migranții din Belarus se confruntă cu tortură și alte rele tratamente aplicate de polițiștii de frontieră și alți funcționari, cu obstacole în calea solicitării de azil și cu returnarea;

R. întrucât forțele democratice belaruse conduse de Sviatlana Țihanouskaia au o structură bine stabilită, care se bucură constant de recunoaștere internațională, inclusiv recenta formare a Cabinetului de Tranziție Unit, reînnoirea Consiliului de coordonare și Misiunea Belarusului democratic la Bruxelles; întrucât Cabinetul de Tranziție Unit, membrii din diaspora ai diferitelor partide de opoziție democratice și alți cetățeni belaruși joacă un rol vital în furnizarea în continuare de sprijin activ deținuților politici, familiilor acestora și activiștilor aflați încă în Belarus;

S. întrucât Sviatlana Țihanouskaia și liderii partidelor politice democratice au declarat în mod public aspirațiile europene ale cetățenilor belaruși;

T. întrucât, ca răspuns la represiunea în curs, UE și statele sale membre au adoptat o serie de măsuri restrictive împotriva regimului Lukașenko, inclusiv sancțiuni împotriva a 195 de persoane și 34 de entități care se fac vinovate de implicare directă în încălcări ale drepturilor omului și de asistență acordată regimului; întrucât UE și statele sale membre au alocat peste 100 de milioane EUR pentru a sprijini poporul din Belarus și aspirațiile sale democratice;

U. întrucât regimul Lukașenko contracarează efectul sancțiunilor occidentale împotriva Belarusului prin utilizarea asistenței oferite de Rusia, cum ar fi tranzitul mărfurilor belaruse prin infrastructura portuară și de transport a Rusiei, accesul preferențial la piața rusă și amânarea plății datoriilor către Rusia, precum și prin eludarea sancțiunilor;

V. întrucât, ca urmare a sancțiunilor occidentale, PIB-ul Belarusului a scăzut cu 4,7 % în 2022, o reducere reprezentând doar jumătate din cât se preconiza; întrucât, în 2022, importurile UE din Belarus s-au redus cu peste 50 % în comparație cu anii precedenți, de la 6,54 miliarde EUR în 2021 la 3,19 miliarde EUR; întrucât exporturile Belarusului către Rusia au crescut cu 40 %, de la 16,3 miliarde USD în 2021 la 23 de miliarde USD în 2022; întrucât exporturile Belarusului către China aproape că s-au dublat în 2022;

W. întrucât regimul Lukașenko restaurează modelul economic planificat la nivel central din epoca sovietică, în special prin reglementarea prețurilor cu amănuntul, prin menținerea producției industriale a companiilor de stat la un nivel ridicat chiar dacă nu există cerere și prin represiuni împotriva întreprinderilor private, inclusiv prin interdicția impusă investitorilor străini de a-și vinde participațiile în întreprinderile din Belarus și prin impunerea unor reglementări care permit confiscarea proprietății private; întrucât Belarusul nu a respectat principalele constatări ale comisiei de anchetă a Organizației Internaționale a Muncii (OIM) din 2004, iar regimul Lukașenko a continuat persecutarea sindicaliștilor;

X. întrucât, ca urmare a sprijinului acordat de UE, sute de belaruși beneficiază în prezent de burse de studiu, mulți alții participă la cursuri de formare online pentru a-și consolida competențele profesionale și vor fi implicați în schimburi de experiență,

Represiunea continuă din partea regimului Lukașenko și sprijinul UE pentru persoanele supuse represiunii

1. condamnă în termenii cei mai fermi represiunea neîncetată și încălcările sistematice și răspândite ale drepturilor omului comise de regimul Lukașenko, inclusiv numeroasele cazuri de maltratare și tortură, precum și detenția incommunicado și asistența medicală neadecvată oferită deținuților politici și altor persoane urmărite penal din motive politice, cum ar fi jurnaliștii, apărătorii drepturilor omului, sindicaliștii independenți și alții; condamnă, de asemenea, exercitarea de presiuni asupra celor urmăriți penal prin arestarea și condamnarea deliberată a rudelor lor și revocarea autorizațiilor avocaților lor; este în continuare solidar cu bravii cetățeni belaruși și cu membrii organizațiilor societății civile care militează pentru un Belarus suveran, liber și democratic, în care prevalează dreptatea, pacea și drepturile omului, riscându-și libertatea și viețile;

2. solicită ca regimul Lukașenko să pună capăt acestei spirale de violență, tortură, represiune și propagandă împotriva vocilor disidente și a criticilor percepuți, să elibereze imediat și necondiționat toți deținuții politici, membrii familiilor acestora și toate persoanele deținute în mod arbitrar, să declare o amnistie universală pentru toți cei arestați din motive politice începând din 2020 și să permită transferul pașnic de putere după organizarea unor alegeri libere și corecte;

3. invită autoritățile belaruse să pună capăt imediat detenției preventive crude, inumane și degradante și condițiilor de detenție pentru deținuții politici, inclusiv refuzul tratamentului medical, al produselor de igienă de bază și al accesului la avocați și la membrii familiei; condamnă practica „arestărilor în lanț” sau a prelungirii nejustificate a arestului preventiv pentru infracțiuni minore sau pentru acuzații false de „extremism”; este profund preocupat de faptul că liderii opoziției democratice, Viktar Babaryka și Maria Kalesnikava, aflați în detenție, au fost transferați în secret într-un spital fără a se furniza nicio informație cu privire la starea lor de sănătate; este, de asemenea, preocupat de lipsa îndelungată de informații cu privire la situația politicienilor din opoziție Siarhei Țikanuski, Mikalai Statkevich și Maksim Znak, a jurnaliștilor Ihar Losik, Katsiaryna Bakhvalava (pseudonim: Andreyeva) și a lui Andrzej Poczobut, acesta din urmă fiind și unul dintre liderii minorității poloneze din Belarus, și a activistei din cadrul campaniei civice pentru Belarusul european, Palina Sharenda-Panasiuk;

4. solicită regimului Lukașenko să ofere imediat tratamentul medical necesar și să garanteze supravegherea medicală adecvată a tuturor deținuților politici cu boli grave și probleme de sănătate, printre care se numără Maria Kalesnikava, Viktar Babaryka, Ryhor Kastusiou, Iryna Melcher, Halina Dzierbysz, Henadz Fedynich, Marfa Rabkova, Vasil Berasneu, Viachaslau Areshka, Uladzimir Hundar, Uladzimir Matskevich, Mikalai Statkevich, Alena Hnauk, Andrei Voinich, Aliaksandr Fiaduta, Mikita Zalatarou, Dzmitry Zalomski, Aliaksei Hubich, Vadzim Hurman, Antanina Kanavalava, Andrei Skurko, Darya Afanasieva, Arseni Maiseichyk, Ihar Mints, Pavel Hancharyk, Siarhei Batura, Viachaslau Dashkevich, Daniil Kastsiukevich, Mikhail Khamitsevich, Palina Sharenda-Panasiuk, Andrzej Poczobut, Kseniya Lutskina, Maryna Markevich, Yauhen Liulkovich, Volha Tsybulskaya, Volha Zalatar, Artsiom Bayarski, Pavel Kuchynski, Uladzimir Malakhouski, Ruslan Slutski, Alena Maushuk, Larysa Kuzmenka, Kiryl Palcheuski, Yury Prakharenka, Siarhei Verashchahin, Viachaslau Rahashchuk, Aliaksandr Kapshul, Raman Karanevich, Vital Melnik, Aksana Zaretskaya și Viktoryia Kulsha;

5. invită autoritățile belaruse să permită diplomaților și organizațiilor internaționale, inclusiv fundațiilor medicale independente, în special Comitetului Internațional al Crucii Roșii (CIRC), să viziteze deținuții politici pentru a le evalua starea de sănătate și pentru a le oferi ajutor; invită Comisia, statele membre ale UE și instituțiile internaționale precum CICR și UNICEF să continue să ofere un sprijin sistematic și cuprinzător pentru deținuții politici belaruși și familiile acestora, care se află într-o situație financiară vulnerabilă, precum și un sprijin pentru deținuții politici care și-au ispășit pedeapsa, inclusiv sprijin financiar și asistență pentru recuperarea medicală și psihologică;

6. solicită o investigație independentă și un raport al experților privind moartea activistului Raman Bandarenka în noiembrie 2020, cauzată de o bătaie cruntă, care i-ar fi fost aplicată de ofițeri de poliție îmbrăcați în civil sau de interpuși ai acestora;

7. solicită regimului Lukașenko să se abțină de la orice formă de hărțuire, inclusiv a foștilor deținuți politici care au fost eliberați recent; îndeamnă regimul să le permită acestor foști deținuți să își trăiască viața în libertate și să le ofere acces deplin la piața muncii, la viața socială, precum și la contul bancar și la bunurile lor; își exprimă profunda îngrijorare cu privire la presupusa recurgere la munca forțată a deținuților din coloniile penitenciare din Belarus, în special de către furnizorii unor mari întreprinderi cu sediul în UE; invită toate societățile cu sediul în UE să pună capăt relațiilor cu orice furnizor din Belarus care recurge la munca forțată în lanțul său de aprovizionare, chiar și în cazul celor care nu fac încă obiectul unor măsuri restrictive, și invită Consiliul să impună sancțiuni tuturor societăților din Belarus care recurg la munca forțată în lanțurile lor de aprovizionare; salută adoptarea recentă a rezoluției OIM privind măsurile recomandate de Consiliul de administrație în temeiul articolului 33 din Constituția OIM în ceea ce privește încălcarea sistematică de către Belarus a libertății de asociere, suprimarea mișcării sindicale democratice și persecutarea continuă a liderilor și activiștilor sindicali independenți și invită țările membre ale OIM să acționeze în consecință;

8. reiterează că retragerea unilaterală a regimului Lukașenko din politica Parteneriatului estic, anunțată la 28 ianuarie 2021, nu are legitimitate, deoarece nu reflectă voința reală a poporului belarus și aspirațiile sale pentru un stat liber și democratic;

9. condamnă din nou decizia regimului Lukașenko de a retrage Belarusul din Convenția de la Aarhus, un acord internațional care pune în aplicare dreptul omului la un mediu curat, sănătos și sustenabil;

10. solicită instituțiilor UE și statelor membre să analizeze posibilitatea de a permite reprezentanților forțelor democratice din Belarus, în special Svetlanei Țihanouskaia, reprezentantul legitim al poporului belarus, precum și societății civile să preia locurile goale ocupate anterior de reprezentanți ai autorităților belaruse în forurile bilaterale și multilaterale, în special în cadrul politicii privind Parteneriatul estic; invită Comisia să includă experți belaruși independenți, neafiliați regimului, în calitate de reprezentanți naționali pentru Belarus în cadrul programelor de cooperare precum EU4Climate, EU4Environment și al altor inițiative; încurajează Consiliul Afaceri Externe să adreseze o invitație permanentă doamnei Țihanouskaia, în calitate de lider al Cabinetului de Tranziție Unit din Belarus, pentru a participa la orice reuniune a sa care privește Belarusul; solicită liderilor statelor membre, precum și liderilor politici din celelalte state participante la Comunitatea Politică Europeană să includă forțele democrate belaruse în Comunitatea Politică Europeană, de pildă acordându-le un statut de observator;

11. denunță „procesele-simulacru” motivate politic și acuzațiile false menite să insufle teamă reprezentanților și susținătorilor forțelor democratice, societății civile, organelor de presă independente, sindicatelor libere, apărătorilor drepturilor omului și minorităților naționale, religioase și sexuale; condamnă decizia autorităților belaruse din 23 august 2023 de a declara proeminentul Centru pentru drepturile omului „Viasna” și toate filialele sale drept „organizație extremistă” și solicită eliberarea imediată a președintelui și fondatorului acestuia, laureatul Premiului Nobel pentru Pace și al Premiului Saharov, Ales Bialiațki, precum și a colegilor săi Valianțin Stefanovici, Uladzimir Labkovici, Marfa Rabkova și Andrei Ciapiuk; denunță, de asemenea, condamnarea la închisoare pe termen lung a laureatului Premiului Nobel pentru Pace și al Premiului Saharov, Ales Bialiațki, a lui Valianțin Stefanovici, Uladzimir Labkovici, Henadz Fiadînici, Vasil Berasneu, Viaciaslau Areșka, Marîna Zolatava și Ludmila Cekina, precum și condamnarea în lipsă a unor personalități importante ale forțelor democratice, cum ar fi Sviatlana Țihanouskaia, Pavel Latușka, Maria Maroz, Volha Kavalkova, Siarhei Dîleuski, Valerîi Țapkala, Știapan Puțila și Ian Rudzik, pe baza unor acuzații false de „conspirație pentru a prelua puterea” sau „constituirea de organizații extremiste”; condamnă încarcerarea continuă a liderilor opoziției democratice Pavel Seviarînеț și Mikalai Statkevici; condamnă actele de represiune transnațională ale regimului belarus împotriva cetățenilor belaruși din străinătate, precum și facilitarea și cooperarea activă a Rusiei la această represiune; îndeamnă regimul să înceteze imediat îndepărtarea și amenințarea cu îndepărtarea copiilor din custodia părinților lor, ca o modalitate de a-i pedepsi pe părinți pentru că au protestat sau pentru că sunt activi din punct de vedere politic; încurajează Consiliul și Comisia să identifice noi căi de acțiune în vederea eliberării tuturor deținuților politici din Belarus;

12. îndeamnă autoritățile belaruse să comute imediat toate condamnările la moarte și să instituie un moratoriu imediat privind utilizarea pedepsei cu moartea, ca un prim pas spre abolirea completă și permanentă;

13. invită Comisia și statele membre să continue să permită apărătorilor drepturilor omului, avocaților și organizațiilor societății civile să ofere servicii, în special ajutor social, asistență medicală și apărare publică deținuților politici și familiilor acestora; invită diplomații UE și ai statelor membre ca, în pofida dificultăților existente, să se implice și să sprijine reprezentanții societății civile, apărătorii drepturilor omului, mass-media independentă, grupurile pro-democratice și familiile deținuților politici din Belarus;

14. invită Comisia, statele membre și Serviciul European de Acțiune Externă să coopereze cu partenerii internaționali, cum ar fi Mecanismul de la Moscova al OSCE și Consiliul pentru Drepturile Omului al Organizației Națiunilor Unite, precum și cu apărătorii drepturilor omului și cu societatea civilă de la fața locului, pentru a asigura monitorizarea, documentarea și raportarea încălcărilor grave ale drepturilor omului și crimelor împotriva umanității comise în Belarus, pentru a asigura, ulterior, asumarea responsabilității pentru aceste încălcări și dreptate pentru victime; evidențiază activitatea valoroasă a ONG-urilor din Belarus și din afara acestuia, care documentează cazurile de tortură și, astfel, pun bazele importante pentru o viitoare urmărire penală a crimelor comise de regimul Lukașenko; își reiterează sprijinul pentru Platforma internațională de răspundere pentru Belarus;

15. își reiterează apelul adresat statelor membre ale UE de a pregăti terenul pentru urmărirea penală a funcționarilor belaruși care sunt responsabili sau complici la fraude electorale, încălcări grave ale drepturilor omului și crime împotriva umanității, în temeiul principiilor acceptate ale jurisdicției extrateritoriale și universale; reiterează apelul lansat de Înaltul Comisar al ONU pentru Drepturile Omului ca toate statele membre ale ONU să examineze posibilitatea de a acționa în acest mod în vederea asumării răspunderii; sprijină continuarea discuțiilor cu privire la posibila înființare la Haga a unui tribunal internațional pentru încălcări ale drepturilor omului în Belarus;

Implicarea regimului Lukașenko în războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei

16. condamnă în termenii cei mai fermi implicarea regimului Lukașenko în războiul de agresiune nejustificat, ilegal și neprovocat al Rusiei împotriva Ucrainei și promovarea discursurilor de incitare la ură, a dezinformării și a propagandei care reflectă retorica belicoasă a Moscovei; condamnă, în acest sens, furnizarea masivă de muniție și echipament militar de către regim agresorilor ruși, în special fabricarea de componente pentru armata rusă, precum și staționarea trupelor ruse în Belarus și pregătirea acestora de către instructori belaruși, găzduirea organizației teroriste ruse ilegale și sponsorizate de stat „Grupul Wagner", amenințarea de a se alătura agresiunii, combinată cu staționarea trupelor lângă frontiera dintre Belarus și Ucraina, care blochează trupe ucrainene în acest loc, precum și utilizarea teritoriului, a spațiului aerian și a infrastructurii belaruse ca teren de lansare a invaziei, precum și pentru continuarea atacurilor cu rachete asupra țintelor militare și civile din Ucraina; ia act de faptul că marea majoritate a cetățenilor din Belarus nu sunt de acord cu această implicare multidimensională în războiul de agresiune al Rusiei; își exprimă sprijinul deplin pentru activiștii belaruși care opun rezistență agresorilor din interiorul Belarusului, perturbând căile ferate și alte linii de aprovizionare folosite de armata rusă, precum și sprijinul pentru ciber-partizanii și voluntarii belaruși, în special regimentul „Kastuś Kalinouski" și fostul regiment „Pahonia", care luptă cu curaj alături de forțele armate ucrainene pentru a respinge agresorii; sprijină pe deplin acordarea de asistență acestor rezistenți;

17. denunță transferul ilegal a peste 2 150 de copii, inclusiv orfani, din zonele ocupate de Rusia în Ucraina către așa-numitele „tabere de recreere" din Belarus, unde sunt supuși rusificării și îndoctrinării; condamnă cu fermitate implicarea Crucii Roșii din Belarus în deportarea ilegală a copiilor ucraineni; sprijină procuratura ucraineană care investighează rolul jucat de Belarus în deportările forțate și consideră că acțiunile lui Lukașenko însuși și ale regimului său pot fi considerate, de asemenea, o crimă împotriva umanității sub forma „deportării sau a transferului forțat de populație" în conformitate cu Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale (CPI); consideră că Lukașenko este la fel de vinovat pentru aceste crime de război ca și Vladimir Putin și Maria Lvova-Belova și, prin urmare, solicită CPI să aibă în vedere emiterea unui mandat internațional similar pentru arestarea acestuia; solicită Consiliului să extindă lista persoanelor vizate de sancțiunile UE pentru a include persoanele implicate în deportările forțate de copii ucraineni în Belarus;

18. solicită mai multe sinergii și coerență între Busola strategică a UE și Conceptul strategic al NATO, în special în ceea ce privește punerea lor în aplicare în vederea contracarării agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei și a complicității regimului Lukașenko în acest conflict; subliniază importanța intensificării cooperării UE-NATO pentru a aborda toate aspectele relevante ale implicării Belarusului în războiul Rusiei împotriva Ucrainei; consideră că este necesar să se elaboreze o strategie comună pentru menținerea independenței Belarusului, inclusiv să se acorde sprijin internațional în acest scop și pentru tranziția Belarusului către democrație, cu participarea UE și a instituțiilor internaționale, cum ar fi OSCE, Consiliul Europei și G7;

19. consideră că, prin faptul că a facilitat războiul de agresiune nejustificat al Rusiei împotriva Ucrainei, regimul Lukașenko a devenit complice la crimele comise de Rusia, acest lucru generând responsabilitate pentru distrugerile și daunele provocate Ucrainei; consideră, în plus, că tribunalul internațional special pentru crima de agresiune comisă de Rusia împotriva Ucrainei trebuie să aibă competența de a-i ancheta nu numai pe Putin și conducerea politică și militară rusă, ci și conducerea belarusă; solicită, așadar, instituțiilor UE și statelor membre să ia toate măsurile necesare pentru a permite urmărirea penală a funcționarilor belaruși care sunt complice la crimele de agresiune, crimele de război, crimele împotriva umanității și crimele de genocid comise împotriva Ucrainei; salută, în acest sens, măsurile luate în vederea înființării unui birou al CPI în Ucraina; invită UE și statele sale membre să găsească căi legale de confiscare a activelor liderilor din Belarus și ale entităților belaruse conexe implicate în efortul de război al Rusiei și, dacă este posibil, de utilizare a acestora pentru a sprijini reconstrucția Ucrainei;

20. solicită UE și statelor sale membre să extindă și să consolideze domeniul de aplicare al sancțiunilor lor (măsuri restrictive) și să adopte un nou set de sancțiuni împotriva Belarusului și Rusiei și împotriva persoanelor fizice și juridice responsabile de încălcări grave ale drepturilor omului în Belarus sau complice la acestea în temeiul regimurilor de sancțiuni împotriva Rusiei și Belarusului și al mecanismului global de sancțiuni ale UE în materie de drepturi ale omului (Legea Magnițki a UE), inclusiv prin sancțiuni împotriva judecătorilor, procurorilor, autorităților de aplicare a legii, funcționarilor din penitenciare și colonii penale, precum și a propagandiștilor și agenților infamelor KGB și GUBOPiK/HUBAZiK (Direcția principală de combatere a crimei organizate și a corupției);

21. solicită ca sancțiunile în vigoare împotriva Rusiei să îi fie aplicate și Belarusului; insistă asupra faptului că potasa belarusă, care este principala sursă de venit a regimului, ar trebui să rămână pe lista sancțiunilor și nu ar trebui transportată pe teritoriul UE, mai ales având în vedere că principalul producător de potasă din Belarus, Belaruskali, este direct implicat în transferul ilegal, rusificarea și îndoctrinarea copiilor ucraineni; îndeamnă UE și statele sale membre să își sporească rapid capacitatea de a evalua efectul real al sancțiunilor și eventualele daune colaterale pentru a asigura punerea deplină în aplicare a tuturor măsurilor restrictive privind Belarus și belarușii și a împiedica orice sisteme de eludare, precum și să ofere un sprijin adecvat pentru activitatea trimisului special al UE pentru punerea în aplicare a sancțiunilor UE cu scopul de a remedia toate lacunele și a îmbunătăți punerea în aplicare efectivă a tuturor sancțiunilor;

22. solicită ca Rusia și Belarus să fie incluse pe lista UE a țărilor terțe cu grad ridicat de risc în ceea ce privește combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului; solicită întocmirea unei liste cu rudele celor care au legături cu regimul criminal al lui Lukașenko și care se bucură de ospitalitatea țărilor UE; solicită revizuirea imediată a vizelor lor de intrare și a statutului lor de sejur; îndeamnă Comitetul Internațional Olimpic și alte federații sportive internaționale să nu le permită sportivilor din Belarus și Rusia, dintre care mulți susțin sau chiar au participat la războiul de agresiune nejustificat al Rusiei împotriva Ucrainei, să concureze la Jocurile Olimpice de la Paris din 2024 sau la oricare alte evenimente sportive internaționale;

23. regretă faptul că unele state membre militează pentru ridicarea sancțiunilor împotriva producătorilor belaruși de potasă, printre care se află și Belaruskali, și invită statele membre să identifice abordări comune ale provocărilor reprezentate de sancțiuni; condamnă țările terțe care ajută Rusia și Belarus să eludeze sancțiunile impuse și solicită Comisiei și statelor membre să examineze posibilitatea impunerii unor sancțiuni secundare împotriva acestor țări terțe; deplânge vizita oficială a ministrului afacerilor externe și comerțului din Ungaria la Minsk în februarie 2023, care contravine politicii UE față de Belarus, Rusia și războiul de agresiune împotriva Ucrainei; invită Consiliul și Vicepreședintele Comisiei/Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate să analizeze și alte măsuri, în afară de sancțiuni, și să dezvolte o abordare coerentă și cuprinzătoare pe termen lung față de Belarus, în strânsă coordonare cu partenerii UE;

Suveranitatea Belarusului și protejarea limbii și a culturii sale naționale

24. ia act cu mare îngrijorare de subordonarea politică, economică, militară și culturală crescândă a Belarusului față de Moscova; regretă faptul că Belarus a devenit un stat satelit al Rusiei și condamnă acțiunile celor două regimuri, care ar putea duce la o eventuală absorbție și anexare a Belarusului de către Rusia; denunță revizionismul istoric al regimului Lukașenko și încercările acestuia de a-și justifica crimele, în special reprimarea poporului belarus și războiul de agresiune împotriva Ucrainei; condamnă desfășurarea armelor nucleare tactice rusești sub comandă rusă pe teritoriul belarus, încălcând flagrant statutul de stat liber de arme nucleare al Belarusului, care a fost revocat în urma referendumului constituțional fraudulos din 27 februarie 2022; condamnă din nou această desfășurare, care încalcă Tratatul de neproliferare a armelor nucleare și poate declanșa noi desfășurări nucleare în regiune; invită UE, statele sale membre și NATO să ia toate măsurile posibile pentru a aborda o astfel de desfășurare; regretă retorica amenințătoare a lui Lukașenko cu privire la posibila utilizare a armelor nucleare; solicită UE să colaboreze cu Agenția Internațională pentru Energie Atomică și cu Grupul european de reglementare pentru siguranța nucleară pentru a asigura securitatea nucleară la centrala nucleară belarusă de la Astraveț și

regretă că al doilea reactor al centralei nucleare belaruse a fost lansat fără ca preocupările în materie de securitate nucleară semnalate de comunitatea internațională să fi fost abordate în mod corespunzător; solicită instituțiilor UE și statelor membre să nu recunoască niciun acord semnat de regimul Lukașenko cu Rusia prin care se renunță la suveranitatea Belarusului împotriva voinței poporului;

25. invită UE și statele membre să mențină unitatea în abordarea amenințărilor multidimensionale ale regimului lui Aliaksandr Lukașenko la adresa UE, în special instrumentalizarea continuă și în creștere a migrației, care cauzează în mod deliberat suferințe umane la frontierele Belarusului cu Letonia, Lituania și Polonia și dincolo de acestea; condamnă cu fermitate utilizarea migrației în scopuri politice de către autoritățile belaruse și consideră că este vorba de represalii orchestrate în mod intenționat de către regimul Lukașenko împotriva statelor membre ale UE pentru sprijinul acordat forțelor democratice din Belarus, cu scopul de a destabiliza statele membre respective; își exprimă îngrijorarea cu privire la situația umanitară de-a lungul frontierelor Belarusului cu statele membre ale UE; solicită statelor membre ale UE în cauză să respecte dreptul Uniunii, întrucât respectarea normelor europene fundamentale, a dreptului internațional și a demnității fiecărei vieți umane, în special în fața provocărilor, se află în centrul proiectului european democratic la care UE dorește ca și Belarus să participe; subliniază necesitatea de a garanta dreptul la azil, asigurând totodată condiții de primire umane și demne pentru migranții și solicitanții de azil blocați la frontieră;

26. consideră că sosirea în Belarus a societății militare private ruse Grupul Wagner creează potențiale riscuri de securitate pentru Ucraina, vecinii Belarusului din UE și UE în general; solicită din nou Consiliului să adauge Grupul Wagner pe lista UE a organizațiilor teroriste și solicită UE și statelor sale membre să continue să monitorizeze activitățile Grupului Wagner și să consolideze protecția frontierelor UE pentru a preveni orice provocare din partea Grupului Wagner sau încercări ale mercenarilor Grupului Wagner de a trece în UE, precum și să combată în continuare contrabanda tot mai frecventă cu mărfuri din Belarus;

27. ia act de dependența economică tot mai mare a Belarusului de Rusia și de alte țări nedemocratice, inclusiv China; regretă că Belarusul se întoarce la modelul economic planificat la nivel central din epoca sovietică, situație ce va izola și mai mult Belarusul de piața mondială și va duce la un decalaj în materie de inovare și modernizare și la un exod continuu al creierelor, ceea ce este contrar intereselor poporului belarus, care a dat dovadă de o inițiativă antreprenorială din ce în ce mai importantă în ultimii ani;

28. reamintește tuturor întreprinderilor din UE care își desfășoară activitatea în Belarus de apelul său anterior prin care le cerea să dea dovadă de o diligență deosebită și să își asume responsabilitatea de a respecta drepturile omului, în conformitate cu Principiile directoare ale ONU privind afacerile și drepturile omului; le solicită acestor întreprinderi să se abțină de la efectuarea unor noi investiții în această țară și să-și exprime public dezaprobarea în fața autorităților din Belarus privind persecutarea continuă a lucrătorilor și a cetățenilor în general;

29. invită Comisia și statele membre ale UE să sprijine în continuare întreprinderile mici și mijlocii din Belarus, având în vedere că acestea au jucat și joacă un rol important în sprijinirea mișcării pro-democratice din Belarus, atât în timpul, cât și după alegerile prezidențiale din 2020;

30. își exprimă solidaritatea cu belarușii care încearcă să își protejeze și să își cultive identitatea națională, în special prin eforturile de a răspândi utilizarea limbii belaruse; deplânge recenta condamnare a managerului artistic Pavel Belavus la 13 ani de închisoare pentru încercările sale de promovare a limbii și culturii belaruse; se angajează să își intensifice comunicarea în limba belarusă, în special prin traducerea în limba belarusă a rapoartelor și a rezoluțiilor sale privind politicile care vizează Belarusul și Parteneriatul estic și invită alte instituții ale UE să urmeze acest exemplu;

31. îndeamnă regimul belarus să pună capăt discriminării și violenței împotriva tuturor minorităților, în special a minorităților etnice, religioase și sexuale; condamnă autoritățile belaruse pentru faptul că au vizat comunitățile de etnie lituaniană și poloneză din această țară, în special prin deciziile recente care vizează lichidarea școlilor lituaniene și poloneze și eliminarea educației în limbile lituaniană și polonă; invită autoritățile belaruse să respecte drepturile minorităților lituaniană și poloneză, inclusiv dreptul la educație în limbile lituaniană și polonă; condamnă arestarea lui Andżelika Borys, Andrzej Poczobut și a altor membri ai comunității poloneze; consideră că acuzațiile de „incitare la ură” și de „reabilitare a nazismului” aduse împotriva lui Andżelika Borys sunt politice și lipsite de orice merit sau valoare juridică și ia act de faptul că aceasta a fost găsită nevinovată în privința acestor acuzații;

32. condamnă cu fermitate persecutarea comunităților religioase din Belarus, inclusiv persecutarea atât a clericilor, cât și a laicilor, care, în activitățile lor religioase, refuză să sprijine poziția regimului Lukașenko și își exprimă dezacordul față de politicile acestuia; denunță, în acest sens, condamnarea preotului ortodox Siarhei Rezanovici, a soției acestuia și a fiului lor la 16 ani de închisoare, presiunea exercitată asupra defunctului arhiepiscop ortodox Artemy Kishchanka, precum și arestarea periodică a unor membri ai clerului, inclusiv încarcerarea în mai 2023 a preoților catolici Viachaslau Adamovich, Andrei Kulik și Aliaksandr Shautsou și a catihetului Uladzislau Beladzed; condamnă, de asemenea, confiscarea bisericilor catolice din Minsk și interzicerea oricărei activități politice în cadrul evanghelismului protestant;

33. îndeamnă regimul Lukașenko să pună capăt imediat persecuției persoanelor LGBTI, discriminării acestora și violenței împotriva lor și să asigure protecția și incluziunea deplină a acestora în societate; sprijină eforturile organizațiilor LGBTI din Belarus de a milita pentru reforme juridice care să asigure drepturi egale și protecție pentru toate persoanele;

34. regretă lipsa unei legislații împotriva discriminării în ceea ce privește persoanele cu dizabilități din Belarus, precum și închiderea forțată, în 2021, a celei mai importante organizații pentru drepturile persoanelor cu dizabilități din această țară, Biroul pentru drepturile persoanelor cu dizabilități; regretă problemele cu care se confruntă copiii cu dizabilități din Belarus în ceea ce privește diagnosticarea adecvată, educația și reintegrarea socială, precum și lipsa de responsabilitate publică și de transparență a instituțiilor în care se află acești copii; subliniază necesitatea dezinstituționalizării și a abrogării Legii nr. 183-Z a Republicii Belarus din 30 iunie 2022 privind drepturile persoanelor cu dizabilități și integrarea lor socială, care discriminează copiii și adulții cu dizabilități, limitându-le accesul la învățământul primar, secundar și superior în funcție de gradul lor de dizabilitate; este consternat de faptul că autoritățile belaruse continuă să plaseze persoane cu diferite dizabilități în aceleași instituții și nu oferă niciunui grup îngrijire specializată, precum și de faptul că mai mult de 10 000 de persoane cu dizabilități care trăiesc în instituții „psihoneurologice” sunt private de drepturile legale, iar instanțele au desemnat directorii instituțiilor respective drept tutori legali ai acestora; subliniază necesitatea de a abroga dispozițiile care permit privarea involuntară de libertate;

Sprijin pentru democrație și aspirații europene

35. subliniază faptul că Belarus are legături istorice cu restul Europei și împărtășește patrimoniul cultural european și identitatea europeană și că, pe baza aspirațiilor poporului belarus, ar trebui să rămână parte a spațiului politic, cultural și economic european; recunoaște și sprijină călduros declarațiile făcute de Sviatlana Țihanouskaia și de liderii partidelor politice democratice din Belarus cu privire la aspirațiile europene ale belarușilor; solicită instituțiilor UE și statelor membre să elaboreze o strategie mai ambițioasă și mai cuprinzătoare, alături de un vast plan economic, pentru a sprijini forțele democratice belaruse, inclusiv partidele politice din opoziție, activiștii societății civile, apărătorii drepturilor omului, artiștii independenți, sindicatele independente și canalele mass-media libere, atât din Belarus, cât și din afara sa, în vederea promovării unei tranziții democratice în această țară și a susținerii independenței și suveranității Belarusului; solicită programe cuprinzătoare de consolidare a capacităților, cursuri de formare în domeniul expertizei juridice pentru redactarea legislației și al securității digitale și personale, inițiative de mentorat, stagii de formare și alte oportunități educaționale pentru a responsabiliza acești actori și a le dezvolta potențialul;

36. solicită o mai bună comunicare a UE cu poporul belarus pentru a îi oferi informații și a combate dezinformarea și propaganda mass-mediei controlate de stat; îndeamnă statele membre ale UE să încurajeze contactele între cetățenii lor și cei din Belarus și să își coordoneze acțiunile pentru a atenua dificultățile cu care se confruntă forțele democratice și partidele politice din opoziție, activiștii societății civile și alți cetățeni belaruși aflați în exil, de exemplu la nivelul procesului de obținere a permiselor de ședere și de deschidere a unor conturi bancare și în contextul procedurilor de cerere de viză în Belarus și în țări terțe, inclusiv ca urmare a aplicării incorecte a regimului de sancțiuni; subliniază că poporul belarus nu ar trebui să fie asimilat regimului Lukașenko și că cetățenii belaruși care trăiesc în exil nu ar trebui să fie discriminați din cauza implicării regimului în războiul împotriva Ucrainei; regretă expulzarea deliberată a diplomaților din UE, din statele sale membre și din alte țări sau nereînnoirea de către regimul Lukașenko a acreditării lor, pentru a limita sprijinul acordat de aceștia cetățenilor belaruși persecutați și capacitatea lor de a elibera vize; recunoaște activitatea organizațiilor societății civile din UE de sprijinire a omologilor belaruși și de asistare a belarușilor pe parcursul procesului de relocare și invită UE și statele sale membre să sprijine în continuare activitatea acestora;

37. încurajează statele membre să simplifice în continuare procedurile de obținere a vizelor și a permiselor de ședere pentru cei care fug din Belarus din motive politice sau pentru cei care au nevoie de tratament medical ca urmare a actelor de violență comise asupra lor; invită Comisia și statele membre să pregătească norme și proceduri pentru a trata cazurile în care apărătorii drepturilor omului și alți activiști ai societății civile sunt privați de cetățenia lor în Belarus, precum și să ofere sprijin cetățenilor belaruși care locuiesc în Uniune și ale căror documente de identitate sunt pe cale de a expira și care nu au niciun mijloc de a le reînnoi, dat fiind că nu se pot întoarce în Belarus;

38. invită Consiliul să își revizuiască și să își actualizeze concluziile privind Belarus, concentrându-se pe prevenirea și limitarea riscurilor de securitate reprezentate de regimul Lukașenko, pe o politică publică eficientă a UE și pe angajamentul față de poporul belarus, inclusiv față de cei aflați în exil, pe o cooperare structurată cu forțele democratice belaruse și cu societatea civilă și pe sprijinirea victimelor regimului Lukașenko;

39. salută deschiderea la Bruxelles, la 1 martie 2023, a misiunii oficiale a Belarusului democratic; salută, de asemenea, constituirea Cabinetului de tranziție unit ca organism executiv central al mișcării democratice care, împreună cu Consiliul de coordonare, un organism reprezentativ unificat al societății democratice belaruse, ar trebui să fie tratat de comunitatea internațională ca fiind reprezentantul democratic al poporului belarus; solicită semnarea unui acord care să formalizeze și să sistematizeze cooperarea dintre Parlamentul European și forțele democratice și societatea civilă din Belarus, inclusiv Cabinetul de tranziție unit și Consiliul de coordonare; subliniază necesitatea ca Consiliul și Comisia să mențină atenția și sprijinul internațional față de mișcarea pro-democratică din Belarus, care s-a schimbat în urma războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei; solicită Consiliului și Comisiei să se pregătească pentru diferite scenarii, cum ar fi înlocuirea (forțată) a lui Lukașenko sau anexarea sau ocuparea de facto a Belarusului de către Rusia, și să se consulte cu Cabinetul de tranziție unit cu privire la aceste scenarii;

40. salută aprobarea de către Comisie a programului de sprijin „EU4Belarus: Supporting societal resilience and human capital development" (EU4Belarus: sprijinirea rezilienței societale și a dezvoltării capitalului uman), care vizează sprijinirea aspirațiilor democratice din Belarus; consideră că un astfel de sprijin este esențial pentru a menține schimbările apărute în societatea belarusă în urma mișcării pașnice pro-democratice din timpul alegerilor prezidențiale din 2020; insistă ca fondurile EU4Belarus să fie direcționate în mod strategic către activități care să sprijine aspirațiile europene ale poporului belarus;

41. invită Comisia și statele membre să continue și să extindă sprijinul pentru activitățile culturale și educaționale ale societății civile și ale instituțiilor academice din Belarus, inclusiv cele menite să sprijine limba belarusă și mass-media independentă; subliniază importanța de a sprijini digitalizarea și crearea de spații pentru participarea civică și politică pro-democratică a belarușilor; invită Comisia și statele membre să continue să sprijine mass-media independentă din Belarus, care a fost decimată după alegerile prezidențiale din 2020 și care a fost nevoită să se mute și să își reconstruiască activitățile; solicită Comisiei și statelor membre, în acest sens, să consolideze capacitatea canalelor mass-media în limba belarusă, inclusiv a celor precum Charter 97, Radio Racyja, Euroradio, Belsat TV, Naša Niva și Novy Čas, și să acorde o atenție deosebită noilor canale precum NEXTA, Malanka și Zerkalo (fost TUT.BY); salută relocarea Radio Free Europe/Radio Liberty și deschiderea biroului său în Lituania, asigurând o acoperire mediatică credibilă pentru publicul din Belarus;

42. subliniază importanța consolidării continue a legăturilor și a cooperării dintre Belarus, pe de o parte, și tinerii și comunitatea academică din UE, pe de altă parte; salută alocarea de către UE a unor resurse financiare pentru a oferi oportunități educaționale studenților și profesioniștilor din Belarus, în special prin intermediul proiectului EU4Belarus MOST+ („program de mobilitate pentru contacte interpersonale specifice"); se așteaptă ca acest sprijin să continue și ca cetățenii belaruși să fie incluși în mod larg în programele UE, cum ar fi Erasmus+ și Orizont Europa; solicită, de asemenea, sprijinirea continuă a instituțiilor academice independente din Belarus, inclusiv a Universității europene de științe umaniste din Vilnius;

43. insistă asupra faptului că o proporție semnificativă a sprijinului financiar al UE ar trebui furnizat prin intermediul unor mecanisme flexibile și imparțiale ale UE, cum ar fi Fondul European pentru Democrație (FED), ceea ce ar asigura o bună focalizare și responsabilizare la nivelul societății civile, al presei independente și al grupurilor pro-democratice; solicită o finanțare mai accesibilă pentru ONG-urile din interiorul și din afara Belarusului; propune ca FED să se concentreze mai mult asupra Belarusului, iar statele membre să pună la dispoziția FED mai multe mijloace de sprijinire a forțelor democratice din Belarus;

44. sprijină pregătirile pentru o conferință internațională a donatorilor condusă de UE pentru a sprijini forțele democratice din Belarus; solicită UE să colaboreze la nivel operațional cu reprezentanții forțelor democratice din Belarus pentru a încheia lucrările privind adoptarea unei foi de parcurs privind punerea în aplicare a pachetului economic și de investiții în valoare de 3 miliarde EUR, deja prevăzut de Comisie ca o modalitate de a răspunde la aspirațiile democratice ale poporului belarus; solicită un dialog politic între UE și forțele democratice din Belarus pentru a ajunge la o viziune comună cu privire la planul de sprijin menționat mai sus; subliniază necesitatea unei dezbateri publice de fond pentru a consolida sprijinul public pentru o implicare considerabilă a UE;

45. își exprimă îngrijorarea cu privire la transparența, libertatea și corectitudinea alegerilor parlamentare și locale din 2024 din Belarus, în special în contextul noilor restricții legale privind partidele politice și a declarațiilor Comisiei electorale centrale care pun la îndoială importanța observării internaționale a alegerilor și rolul Biroului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului al OSCE; condamnă crearea unor condiții și restricții insuportabile pentru activitățile partidelor democratice de opoziție din Belarus; condamnă, în special, noua lege privind partidele politice adoptată în februarie 2023, care vizează în mod clar să împiedice și să descurajeze activitățile forțelor democratice prin impunerea unor restricții suplimentare și a obligației de înregistrare la Ministerul Justiției; consideră că această lege încearcă în mod deliberat să lichideze în mod oficial partidele democratice și să le împiedice să participe la alegerile parlamentare din 2024 și va conduce, în cele din urmă, la interzicerea de facto a oricărui partid politic care se opune regimului; invită partidele politice naționale ale statelor membre și partidele politice și fundațiile europene să își dezvolte în continuare cooperarea cu partidele politice democratice din Belarus și sprijinul pentru acestea;

46. solicită conducerii forțelor democratice din Belarus să își mențină unitatea și să continue să utilizeze metode inovatoare pentru a informa și implica populația din Belarus, în special în interiorul țării, cu scopul de a menține încrederea și credința acestei țări în schimbarea democratică și de a o mobiliza la viitoarele alegeri;

o

o o

47. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, guvernelor și parlamentelor statelor membre, Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului, Secretarului General al Națiunilor Unite, Organizației Internaționale a Muncii, Consiliului Europei, Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, reprezentanților forțelor democratice din Belarus, Crucii Roșii Internaționale, Comitetului Olimpic Internațional, Uniunii Asociațiilor Europene de Fotbal, Federației Internaționale de Fotbal Asociație, Federației Internaționale de Hochei pe Gheață, Federației Internaționale de Tenis, Asociației Tenismenilor Profesioniști, Asociației de Tenis Feminin și autorităților de facto ale Republicii Belarus.